សវនាការអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ៖ សំណើបឋមនៃការទាមទារសំណងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងកាយសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ

រ៉េនដល ឌឹហ្វាល់កូ

ថ្ងៃទី២៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១

ប្រែសម្រួលដោយ ជា ផល្លា

ពីថ្ងៃទី១៩ ដល់ថ្ងៃទី២០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ កន្លងទៅនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាបានរៀបចំសវនាការលើសំណើបឋមនៃការទាមទារសំណងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងទៅលើកាយសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ក្នុងការចូលរួមជំនុំជម្រះក្តី និង លទ្ធផល នៃរបាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញបន្ថែមទៀតទាក់ទងទៅនឹងកាយសម្បទានោះ ។

សំណើបឋមនៃការទាមទារសំណងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី កិច្ចពិភាក្សាអំពីផលប៉ះពាល់នៃវិធាន៨៩ចំពោះការបំបែកសំណុំរឿងករណី០០២ត្រូវបានបិត ទោះបីជាសវនាការលើអង្គសេចក្តីនៅក្នុងករណី០០២ នឹងមិនចាប់ដំណើរការរហូតដល់ថ្ងៃទី២១ ខែវិច្ឆិកា ក៏ដោយ ក៏អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានស្នះស្វែងក្នុងការបើកសវនាការ«បញ្ជាក់ជាបឋមអំពីខ្លឹមសារ នៃសំណង»តាមវិធានផ្ទៃក្នុង៨០ស្ទួន(៤)(៣) ។ គោលបំណងរបស់វិធាននេះគឺដើម្បីធានាអំពីសំណង ដែលបានស្នើ គឺមានលក្ខណៈ«សមូហភាព និងប្រកបដោយសីលធម៌» អនុលោមទៅតាមវិធាន២៣ស្ទួន (៥) ។

ជាកិច្ចបើកដំបូង មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានបង្ហាញនូវភាពអស់សង្ឃឹមចំពោះការចំណាយពេលវេលាទៅលើករណី០០២ នៅពេលដែលការសម្រេចសេចក្តីខទ្ទរណ៍របស់ករណី០០១មិនទាន់សម្រេចនៅឡើយ ហើយនៅតែមានភាពមិនច្បាស់លាស់នូវអ្វីដែលការបំបែកសំណុំរឿងករណី០០២ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះអនុលោមតាមវិធានផ្ទៃក្នុង៨៩ស្ទួនប៉ះពាល់ទៅលើសំណើសំណង និងការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក៏បានកត់សម្គាល់ឃើញដែរថា ខ្លួនមិនអាចផ្តល់ជូនដល់អង្គជំនុំជម្រះនូវសំណើចុងក្រោយទាំងអស់មុននឹងអង្គសវនាការចាប់ផ្តើមនោះបានទេព្រោះភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីកំពុងតែទាក់ទងជាមួយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលទើបតែដាក់បញ្ចូលថ្មីៗ ហើយខ្លួនក៏កំពុងតែរង់ចាំដោយអន្ទះសានូវលទ្ធផលនៃការវិនិច្ឆ័យបណ្តឹងខទ្ទរណ៍របស់ករណី០០១ដែរ ដែលលទ្ធផលនោះនឹងបង្កើតនូវយុត្តិសាស្រ្តក្នុងការទាមទារសំណងក្នុងករណី០០២ ។

ក្រោយពីការកត់សម្គាល់អំពីដែនកំណត់ទាំងអស់នេះ មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានអះអាងថា ទោះបីជាការបកស្រាយរបស់អង្គជំនុំជម្រះដែលផ្ទុយទៅនឹងការបន្តាប់បញ្ញាដាច់ ដោយឡែករបស់ខ្លួនក៏ដោយ ក៏ការបំបែកសំណុំរឿងករណី០០២ ជាសវនាការដាច់ដោយឡែកពីគ្នា និងមានផលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់និងយ៉ាងចាំបាច់ដល់សំណង ។ ជាពិសេស មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីស្នះស្នែងឲ្យមានការបកស្រាយទាក់ទងនឹងវិធីដែលអង្គជំនុំជម្រះមានបំណងដោះស្រាយទៅនឹងតម្រូវការដោយវិធាន ២៣ស្ទួន(៥) ដែលសំណើសុំសំណងត្រូវ«ថ្លែងអំពីភាពខូចខាតដែលទទួលរង»នៅក្នុងវិសាលភាពកំណត់ណាមួយនៃសវនាការ ០០២ដំបូង ។

ប៉ុន្តែបញ្ហានេះមិនត្រូវបានទទួលយកដោយអង្គជំនុំជម្រះទេ ហើយប្រធានអង្គជំនុំជម្រះ និលណុន បានកាត់ការអះអាងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឲ្យនៅខ្លីដោយធ្វើការរំឭកដល់មេធាវី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឲ្យបញ្ចេញយោបល់មានកំណត់ណាមួយក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មានជាក់លាក់ទាក់ទងនឹងសំណើនៃការសុំសំណងដែលកំពុងតែទាមទារ ។

ជំហររបស់អង្គជំនុំជម្រះទាក់ទងនឹងបញ្ហាសំណងនេះមិន បានដាក់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងគោលជំហរមិនជាក់លាក់នោះទេ ។ នេះដោយសារតែអង្គជំនុំជម្រះមិនបានផ្តល់ព័ត៌មានជាក់លាក់ណាមួយនៅឡើយទេទាក់ទងនឹងថា តើវិសាលភាពដែលមានដែនកំណត់នៃសវនាការករណី០០២ ដំបូងនឹងមិនមានកំណត់ដ៏ជាក់លាក់ណាមួយនៃវិសាលភាពរបស់សំណង ។ ឧទាហរណ៍ បើសិនជាភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ស្វែងរកសំណងទាក់ទងនឹងទីតាំងបទឧក្រិដ្ឋជាក់លាក់ណាមួយដែលបានបញ្ចូលទៅក្នុងករណី០០២ទូទៅ តែមិនមែននៅក្នុងអង្គសវនាការដំបូង វានៅតែមានលក្ខណៈមិនច្បាស់ដដែលត្រង់ថា តើការផ្តល់សំណងបែបនេះ អាច«ឆ្លើយតបទៅនឹងភាពខូចខាតដែលបានទទួលរង»ដោយជនរងគ្រោះនៃបទឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបញ្ជាក់ដោយការវិនិច្ឆ័យចុងក្រោយ នៃករណី០០២ដែរឬយ៉ាងណា ។ ការបញ្ជាក់បន្ថែមទៅលើចំណុចនេះដោយអង្គជំនុំជម្រះ នឹងមានភាពចាំបាច់ក្នុងការធ្វើដំណើរទៅមុខ ដើម្បីឲ្យភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីយល់អំពីវិសាលភាពនៃសិទ្ធិរបស់ខ្លួន និងដើម្បីរៀបចំក្នុងការទាមទារសំណងបែបណា ដើម្បីស័ក្តិសមតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានចូលដល់ចំណុចសន្និដ្ឋាននៃការទាមទារសំណងដ៏មានសារសំខាន់ដែលខ្លួនមានគម្រោងនិងស្នើសុំក្នុងករណី០០២ ។

ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃសំណើសុំសំណងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីថ្មីៗ

នៅក្នុងចំណុចនេះ ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដាក់ សំណើសុំសំណងចំនួនបួនប្រភេទគឺ

១) សុំឲ្យមានទិវារំឭកនិងការបងចាំ និង

២) ការស្តារលទ្ធភាពពលកម្ម និងសេវាថែទាំសុខភាព

៣) ការចងក្រងឯកសារ និងការអប់រំ និង

៤) គម្រោងផ្សេងទៀត

ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានរៀបរាប់យ៉ាងល្អិត លួនទៅលើប្រភេទទូទៅទាំងនេះដោយផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពរួមនៃគម្រោងជាច្រើនដែលកំពុងតែត្រូវបានពិចារណាថ្មីៗនេះ ។

១) គម្រោងរំឭកការចងចាំ

នៅក្រោមប្រធានបទនៃគម្រោងរំឭកការចងចាំ ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានរៀបរាប់ពីគម្រោងរបស់ខ្លួនដូចខាងក្រោម ៖

- គម្រោងការចារឈ្មោះអ្នកដែលបានស្លាប់ដោយរបបខ្មែរក្រហម

- គម្រោងសាងសង់ចេតិយ ឬស្តូបរំឭកវិញ្ញាណក្ខន្ធ ។

- គម្រោងតស៊ូមតិដើម្បីឲ្យមានថ្ងៃរំឭកការចងចាំជាតិ ដើម្បីទទួលស្គាល់បទឧក្រិដ្ឋដែលជនរងគ្រោះបានទទួលរង ។

- គម្រោងសាងសង់ចេតិយ ឬស្តូបរំឭកវិញ្ញាណក្ខន្ធជនរងគ្រោះ ដូចជាជនរងគ្រោះដោយការរៀបការដោយបង្ខំជាដើម ។

- គម្រោងចូលរួមក្នុងការថែរក្សាទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្ម ។

២) គម្រោងស្តារនីតិសម្បទាឡើងវិញនិងសេវាសុខភាព

នៅក្នុងគម្រោងស្តារនីតិសម្បទា និងសេវាសុខភាពដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានរៀបរាប់នូវគម្រោងដូចខាងក្រោម ៖

- ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលសុខភាព ជាពិសេសដើម្បីផ្តល់ជាជំនួយដល់ជនរងគ្រោះដែលមានវ័យចំណាស់

- ផ្តល់សេវាកម្មសុខភាពផ្លូវចិត្តដល់ជនរងគ្រោះ

- ផ្តល់លទ្ធភាពក្នុងការទៅរកសេវាកម្មសុខភាពសម្រាប់ ប្រជាជនកម្ពុជាទូទៅនិងជនរងគ្រោះដែលទទួលបានប្រាក់កម្រៃទាប និង

- សម្របសម្រួលឲ្យមានក្រុមជួយខ្លួនឯង ដោយផ្តោតទៅលើការនាំជនរងគ្រោះដែលទទួលរងនូវបទឧក្រិដ្ឋនានាឲ្យជួបជុំគ្នា ។

៣) ការចងក្រងឯកសារ និងការអប់រំ

នៅក្នុងគម្រោងការចងក្រងឯកសារ និងការអប់រំ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានរៀបរាប់នូវគម្រោង ដូចខាងក្រោម ៖

- គម្រោងថែរក្សាឯកសាររបបខ្មែរក្រហម និងការយកឯកសារទាំងនោះទៅបង្រៀនពីប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរក្រហមនៅប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីអប់រំក្មេងជំនាន់ក្រោយ និងដើម្បីទប់ស្កាត់ការប្រព្រឹត្តអំពើឃោរឃៅបែបនេះទៀតនៅថ្ងៃអនាគត ។
- បញ្ចូលបទពិសោធន៍ និងការវិនិច្ឆ័យទោសរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាអំពីរបបខ្មែរក្រហមថាជាកេរ្តិ៍ដំណែលរបស់តុលាការ និង
- បង្កើតសារមន្ទីរនិងបណ្ណាល័យដើម្បីតម្កល់ឯកសារ ប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរក្រហមនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលបើកជូនសាធារណជនចូលមើលដោយឥតគិតថ្លៃ និងបង្កើតកន្លែង ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីប្រវត្តិសាស្ត្រនិងបង្កើតឲ្យមានការពិភាក្សា ។

៤) គម្រោងផ្សេងៗ

ក្រោមគម្រោងផ្សេងៗនេះ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានរៀបរាប់នូវគម្រោងដូចខាងក្រោម ៖

- បង្កើតសៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រមួយ ដើម្បីឧទ្ទិសដល់ជនរងគ្រោះជាមួយនឹងបញ្ជីឈ្មោះអ្នកដែលបានស្លាប់ ដែលធ្វើជាសៀវភៅផង និងដាក់នៅលើប្រព័ន្ធអ៊ិនធើណេតផង ។
- បោះពុម្ពឈ្មោះរបស់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំង អស់ក្នុងករណី០០២ និង
- សកម្មភាពនានាដែលសំដៅទៅរកការជួយក្រុមជន រងគ្រោះដូចជា ជនជាតិចាម ឬជនជាតិវៀតណាមដែលត្រូវបាន ជម្លៀសដោយបង្ខំពីប្រទេសកម្ពុជាដោយខ្មែរក្រហម ។

ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក៏បានពិភាក្សាអំពីដំណើរការ អនុវត្តនិងបញ្ជាក់ម្តងទៀតអំពីបំណងរបស់ខ្លួនក្នុងការឲ្យមានការបង្កើតមូលនិធិមួយដែលអាចយកថវិកាស្ម័គ្រចិត្តមួយចំនួន ដើម្បីជួយដល់សកម្មភាពសំណង ។ ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក៏បានកត់សម្គាល់ដែរថា ខណៈពេលដែលខ្លួនទទួលស្គាល់ថា ខ្លួនមិនអាចធ្វើសំណើជាក់លាក់ណាមួយទៅរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសម្រាប់សំណង ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នឹងចាំបាច់បញ្ចូលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានៅក្នុងវិធីណាមួយអំឡុងពេលនៃការអនុវត្តសកម្មភាពក្រោយពីមានការយល់ព្រម ។ ឧទាហរណ៍ដូចជារដ្ឋាភិបាលត្រូវតែផ្តល់ការអនុញ្ញាតឲ្យមានការសាងសង់គម្រោងរំឭកការចងចាំ ។

ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទំនងជាធ្វើឲ្យមានភាព ស្រឡាំងកាំងក្នុងបណ្តាមេធាវីជាតិជាច្រើនរបស់សាលាក្តីខ្មែរក្រហមដោយស្នើឲ្យមានគម្រោងមួយ ដើម្បីជួយដល់ជនជាតិវៀតណាម សញ្ជាតិកម្ពុជាដែលត្រូវបានជម្លៀសដោយបង្ខំចេញពីប្រទេស ដើម្បីដាក់ពាក្យសុំយកសញ្ជាតិកម្ពុជាឡើងវិញ ។ មេធាវីជាតិជាច្រើនបានផ្តល់យោបល់អវិជ្ជមានទាក់ទងទៅនឹងសំណើនេះ ហើយយោបល់នេះធ្វើឲ្យមានការលាបពណ៌ដល់ជាតិ និយមយ៉ាងពិតប្រាកដចំពោះជនជាតិវៀតណាម ដូចដែលមេធាវីមួយចំនួនបានបញ្ជាក់ថា ជនជាតិខ្មែរគឺជាជនរងគ្រោះនៃរបបខ្មែរក្រហមភាគច្រើន ហើយគួរតែមានការបែងចែកឲ្យច្បាស់ទាក់ទងទៅនឹងជនរងគ្រោះដែលជាមនុស្សលោកដូចគ្នា ។ តែសម្រាប់ការអង្កេតនេះ មេធាវីមួយចំនួន ទំនងជាចង់បញ្ជាក់អំពីលទ្ធភាពនៃជនរងគ្រោះជនជាតិភាគតិចវៀតណាមនៃរបបខ្មែរក្រហមដែលកំពុងត្រូវបានផ្តល់ការកោតសរសើរឬចំណាត់ការពិសេស ។ យោបល់ទាំងនេះបន្តឲ្យមានជាបញ្ហានាពេលក្រោយ នៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាទាក់ទងទៅនឹងបទចោទប្រកាន់អំពើប្រល័យពូជសាសន៍ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ទាក់ទងនឹងចំណាត់ការជនជាតិវៀតណាម និងជនជាតិចាម ដោយសារតែតម្រូវការនៃបំណងដ៏ជាក់ជាក់នៃបទឧក្រិដ្ឋ ។ វាអាចទៅរួចត្រង់ថា ជនជាតិខ្មែរច្រើននាក់នឹងមានអារម្មណ៍ថា ការទទួលរងរបស់ខ្លួនកំពុងត្រូវបានចាត់ទុកថាមិនសូវសំខាន់ព្រោះប្រជាជនខ្មែរមិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាជនរងគ្រោះនៃរបបប្រល័យពូជសាសន៍ទេ តែជាជនគ្រោះនៃបទឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិតែមួយមុខគត់ ។

សម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ក្នុងការចូលរួមជំនុំជម្រះក្តី

នៅរសៀលថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានបង្វែរមករកបញ្ហាទាក់ទងនឹងកាយសម្បទារបស់ អៀង ធីរិទ្ធ វិញក្នុងការចូលរួមជំនុំជម្រះក្តី ។ អង្គសវនាការនោះមានការចោទសួរជាសំណួរទៅកាន់អ្នកជំនាញផ្តល់ប្រឹក្សាសុខភាពផ្លូវចិត្ត និងការអះអាងតវ៉ារបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។ បញ្ហានេះគឺជារឿងសំខាន់មួយនៅក្នុងប៉ុន្មានខែថ្មីៗនេះ ខណៈពេលដែលកាយសម្បទារបស់ អៀង ធីរិទ្ធ ត្រូវបានមើលឃើញថាស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពធ្ងន់ធ្ងរ ដែលជាលទ្ធផលនៃរោគសញ្ញាវិកលចរិតរបស់គាត់ ។ តាមលំដាប់លំដោយកម្មវិធីនៅសាលាក្តីខ្មែរក្រហមនោះ អង្គជំនុំជម្រះបានរាយឈ្មោះប្រធានបទមួយចំនួនដែលអង្គជំនុំជម្រះស្នះស្វែងរកអំឡុងពេលអង្គសវនាការ ។ ក្នុងនោះរួមមាន ៈ

១) តើជនជាប់ចោទមួយរូបអាចត្រូវបានចាត់ទុកថាពុំ មានសម្បទាផ្នែកបញ្ញាស្មារតីគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមសវនាការដែរឬទេ ដោយគ្រាន់តែរកឃើញថា លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យមួយក្នុងចំណោមលក្ខណៈ

វិនិច្ឆ័យនានាដូចដែលបានបង្ហាញនៅសំណុំរឿង ស្ត្រូហ្គា (Strugar) ត្រូវបានបំពេញនោះ ឬមួយក៏ត្រូវពិនិត្យលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យទាំងអស់រួមបញ្ចូលគ្នានៅពេលធ្វើការវាយតម្លៃសម្បទាជនជាប់ចោទ?

២) តើការធ្លាក់ចុះខ្សោយធ្ងន់ធ្ងរផ្នែកប្រព័ន្ធប្រសាទរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ដែលសាស្ត្រាចារ្យ ចន ខាំប៊ែល និងអ្នកជំនាញវិកលវិទ្យាបានរកឃើញធ្វើឲ្យជនជាប់ចោទរូបនេះ គ្មានលទ្ធភាពអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ ស្របតាមបទដ្ឋានតម្រូវចាំបាច់នៅក្នុងសំណុំរឿង ស្ត្រូហ្គា មែនឬទេ?

៣) តើកម្រិតនៃការធ្លាក់ចុះខ្សោយធ្ងន់ធ្ងរផ្នែកសមត្ថភាព របស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ក្នុងការឆ្លើយសំណួរណែនាំមេធាវី ផ្តល់សក្ខីកម្មយល់ពីប្រភេទនៃបទចោទ និងដំណើរការនីតិវិធី យល់លម្អិតពីភ័ស្តុតាង និងលទ្ធផលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបញ្ជាក់ថា ជនជាប់ចោទរូបនេះពុំមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមសវនាការដែរឬទេដោយពិចារណាទៅលើកត្តាដែលថា ជនជាប់ចោទមានមេធាវីតំណាង និងអាចអនុវត្តសិទ្ធិទាំងអស់នេះ បានមួយផ្នែកតាមរយៈមេធាវីរបស់ខ្លួននោះ?

៤)ដូចដែលអ្នកជំនាញទាំងអស់បានរកឃើញថាស្ថាន ភាពរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ គឺកាន់តែទ្រុឌទ្រោមទៅៗ និងអាចពន្យារពេលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីមិនឈប់ឈរ ដូចជាត្រូវពិនិត្យបន្ថែមឬជាប្រចាំថ្ងៃ ឬស្ថានភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់គាត់មិននឹងនដាដើម ។ ដោយសារកត្តាទាំងអស់នេះ អាចប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទផ្សេងទៀត ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះ ដោយឆាប់រហ័ស និងអូសបន្លាយកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើសំណុំរឿងលេខ០០២ទាំងមូល តើភាគីយល់ឃើញថាជាផលប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌ដែរឬទេ ដែលត្រូវបំបែកជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ចេញពីដំណើរការនីតិវិធីទាំងនេះដោយអនុលោមតាមវិធាន៨៩ ស្ទួន(២) (ដូចជាជម្រើសដើម្បីបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ នៅពេលជនជាប់ចោទត្រូវបានរកឃើញថា ពុំមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមសវនាការ) ?

៥) តើបច្ច័យអ្វីខ្លះចំពោះជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ដែលអាចកើតចេញពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដោយអនុលោមតាមវិធាននេះ?

ប្រធានបទនៃការជជែកដេញដោលដែលបានគ្រោងទុកបញ្ជាក់ថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះមានមន្ទិលសង្ស័យជាខ្លាំងថា បច្ចុប្បន្ននេះ អៀង ធីរិទ្ធ មានកាយសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមជំនុំជម្រះក្តី ហើយ អៀង ធីរិទ្ធ កំពុងតែស្វះស្វែងរកវិធីដ៏ល្អបំផុតមួយ ដើម្បីជំរុញការងារទាំងនោះឲ្យទៅមុខ ។ ផ្នែកនៃអង្គសវនាការនេះ បានបើកឡើងជាមួយនឹងការចោទជាសំណួរទៅកាន់សាក្សីជំនាញទាំងពីនាក់ដោយចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះ ។ ក្រោយពីចៅក្រម និល ណុន ចោទសួរពីទិដ្ឋភាពទូទៅនៃវិជ្ជាជីវៈ

របស់សាក្សីជំនាញទាំងពីរ ដែលនឹងត្រូវធ្វើសក្ខីកម្មតាមនាមឲ្យអ្នកជំនាញបួននាក់ផ្សេងទៀត ចៅក្រម ខាត់ វ៉ាយត៍ ចាប់ផ្តើមចោទសំណួរ ។ ដំណាក់កាលដំបូងនៃការចោទជាសំណួរនោះ ចៅក្រម ខាត់ វ៉ាយត៍ បានរៀបរាប់ពីទិដ្ឋភាពទូទៅនៃដំណើរការក្តី ហើយក្រោយមកអ្នកជំនាញបកស្រាយពីការសន្និដ្ឋានជារួម ។ អ្នកជំនាញបានធ្វើការត្រួតពិនិត្យជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ចំនួនបីដងក្នុងខែកញ្ញា ហើយបានធ្វើការប្រឹក្សារាល់ព័ត៌មានដែលអាចយកបាន ទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ។ នៅក្នុងកម្រិតមួយ អ្នកជំនាញបានយល់ស្រប និងអះអាងដូចជាទៅនឹងការប្រឹក្សារបស់អ្នកជំនាញ ចន ខាំប៉ែល ដែលបានប្រឹក្សាកាលពីលើកមុន ហើយអ្នកជំនាញហាក់បីដូចជាអះអាងដូចគ្នាទៅនឹងរោគសញ្ញាវិកលចរិតដូចការអះអាងរបស់ ចន ខាំប៉ែល ។

យោងតាមយោបល់រួមរបស់អ្នកជំនាញបានឲ្យដឹងថា រោគសញ្ញាចាំបាច់ទាំងអស់នៃជំងឺវង្វេងវង្វាន់ត្រូវបានរកឃើញថា បានកើតឡើងចំពោះ អៀង ធីរិទ្ធ ។ អ្នកជំនាញបានកត់សម្គាល់ឃើញថា មានពេលមួយនោះ អៀង ធីរិទ្ធ ហាក់បីដូចជាមានអារម្មណ៍មូល និងមានសមត្ថភាពច្រើនគួរសម ទោះបីជាពេលនោះ អៀង ធីរិទ្ធ ហាក់បីដូចជាឃ្លាតចាកឆ្ងាយពីប្រធានបទដែលកំពុងតែជជែកគ្នា ហើយបានធ្វើការផ្តល់យោបល់ប្រកបដោយភាពច្របូកច្របល់ ។

អ្នកជំនាញក៏បានផ្តល់យោបល់ដែរថា ការចងចាំរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ កំពុងតែមានការធ្លាក់ចុះ ហើយថ្មីៗនេះគាត់បានការលំបាកក្នុងការរកនឹកសមាជិកក្រុមគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់ខ្លួនដូចជា កូន ម្តាយ ប្តីឈ្មោះ អៀង សារី ដែលជាជនជាប់ចោទដូចគ្នា ដែលពេលនោះ អៀង ធីរិទ្ធ និយាយថា អៀង សារី គឺជាបងប្រុសរបស់ខ្លួនទៅវិញ ។

អ្នកជំនាញបានធ្វើការសន្និដ្ឋានថា វាជារឿង«មិនទំនងសោះ» ដែលថា អៀង ធីរិទ្ធ អាចធ្វើពុតថាមានជំងឺវង្វេងវង្វាន់នោះ ។ អ្នកជំនាញទាំងអស់នោះបានធ្វើការពន្យល់ថា ខ្លួនជឿថា អៀង ធីរិទ្ធ មានជំងឺវង្វេងវង្វាន់ព្រោះសមត្ថភាពចងចាំរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ មានការប្រែប្រួល ហើយពេលខ្លះស្ថានភាពរបស់ជនជាប់ចោទម្នាក់នេះក៏មានលក្ខណៈប្រសើរឡើងខ្លះដែរ អំឡុងពេលនៃការវិនិច្ឆ័យរោគនោះ ។ អ្នកជំនាញបានផ្តល់យោបល់ថា ការព្យាយាមដោយចេតនាដើម្បីកំណត់ថាមានជំងឺវង្វេងវង្វាន់អាចទាក់ទងគំរូស៊ីគ្នាទៅនឹងការសម្តែងអាកប្បកិរិយាខុសពីប្រក្រតីទៅលើការធ្វើពិសោធន៍វាយតម្លៃ ជាជាងការធ្វើពិសោធន៍ទៅលើការប្រែប្រួល ជាពិសេស ទាក់ទងទៅនឹងអំឡុងពេលដែលអាកប្បកិរិយាមានការប្រសើរឡើង ។ ប៉ុន្តែ អ្នកជំនាញបានធ្វើការកត់សម្គាល់ថា ជារឿងមិនអាចធ្វើទៅរួចទេដែលថា «ពិតមួយរយភាគរយ» ត្រង់ថា អៀង ធីរិទ្ធ មិនមានជំងឺវង្វេងវង្វាន់នោះ ។

អ្នកជំនាញក៏មានយោបល់ផងដែរថា ស្ថានភាពជំងឺវង្វេងវង្វាន់របស់ អៀង ធីរិទ្ធ ចាប់កើតមានឡើងតាំងពីឆ្នាំ២០០៩ មកម្លេះ ហើយអ្នកជំនាញទាំងនោះបានផ្តល់ជាអនុសាសន៍ថា បុគ្គលិករបស់សាលាក្តីខ្មែរក្រហមដែលត្រូវថែទាំ អៀង ធីរិទ្ធ គួរតែមានចំណេះដឹងពីលទ្ធភាពនិងអារម្មណ៍ឡើងចុះ ហើយគួរតែរៀបចំជាសកម្មភាពមួយចំនួនដែលអាចធ្វើឲ្យ អៀង ធីរិទ្ធ សប្បាយចិត្តដូចជាទទួលបានកាសែតដើម្បីអានរាល់ថ្ងៃ និងបានជួបជាមួយអ្នកមកសួរសុខទុក្ខជាដើម ។

អ្នកជំនាញត្រូវបានសួរឲ្យពិចារណាទៅលើចំនួនប្រាំ និងធ្វើការផ្តល់យោបល់ទៅលើចំណុចទាំងប្រាំនោះតាមលំដាប់ ៖

១) តើ អៀង ធីរិទ្ធ យល់ដឹងពីលក្ខណៈនៃបទល្មើស ដែលបានចោទមកលើខ្លួនដែរឬទេ?

២) អាចយល់ដឹងពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតុលាការ (សិទ្ធិផ្សេងៗ) ដែរឬទេ?

៣) អាចពន្យល់ប្រាប់មេធាវីរបស់ខ្លួនពីអង្គហេតុ និងភស្តុតាងដែលអាចមានបានដែរឬទេ?

៤) អាចផ្តល់សក្ខីកម្មបានដែរឬទេ?

៥) អាចយល់ដឹងពីផលវិបាកនិងលទ្ធផលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបានដែរឬទេ?

១) ការយល់ដឹងពីលក្ខណៈនៃបទល្មើសដែលបានចោទមកលើខ្លួន

អ្នកជំនាញបានផ្តល់មតិថា អៀង ធីរិទ្ធ មិនមានសមត្ថភាពនិងយល់ដឹងអំពីបទឧក្រិដ្ឋដែលបានចោទប្រកាន់មកលើខ្លួនទេ នៅក្នុងលក្ខណៈទូទៅនិងមានកំណត់ ។ នេះដោយសារតែតាមរយៈការធ្វើសម្ភាសន៍ជាមួយជនជាប់ចោទកន្លងមក អៀង ធីរិទ្ធ បានធ្វើការបញ្ជាក់អំពីការយល់ដឹងពីបទឧក្រិដ្ឋដែលបានចោទប្រកាន់ ។ ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែងដូចជា មានពេលមួយ អៀង ធីរិទ្ធ បានបញ្ជាក់ថាឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិពិតជាមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរណាស់ ។ អៀង ធីរិទ្ធ ក៏បានធ្វើការឲ្យយោបល់មួយផ្សេងទៀតអំពីការសម្លាប់ អំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ការធ្វើទារុណកម្ម និងអំពើរុកគួនសាសនាដែលជនជាប់ចោទរូប នេះបានបង្ហាញនូវការយល់ដឹងតិចតួចខ្លះៗអំពីទស្សនៈផ្លូវច្បាប់សំខាន់ៗចំពោះបទចោទប្រកាន់ដែលគាត់កំពុងតែប្រឈមមុខនាពេលថ្មីៗនេះ ។ ប៉ុន្តែ វាបានបង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់ថាការយល់ដឹងផ្នែកច្បាប់ ដែល អៀង ធីរិទ្ធ មានគឺ នៅមានកម្រិតតិចតួច ។

២) ការយល់ដឹងពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតុលាការ

ទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាទីពីរនេះ អ្នកជំនាញបានរកឃើញថា អៀង ធីរិទ្ធ មានការលំបាកតិចតួចមួយចំនួនទាក់ទងទៅនឹងដំណើរ ការនីតិវិធី និងជាពិសេសគឺបញ្ហាប្រទាំងប្រទើសគ្នា ។ អ្នកជំនាញបាន

ផ្តល់យោបល់ថា អៀង ធីរិទ្ធ មិនអាចយល់ដឹង និងចងចាំ ព័ត៌មានយូរល្មម សម្តែង និងតបតភ្លាមៗបានទេ។ ហេតុដូច្នេះ អ្នកជំនាញបានធ្វើការសន្និដ្ឋានថា បច្ចុប្បន្ននេះ អៀង ធីរិទ្ធ មិនអាចមានសមត្ថភាពយល់ដឹងពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតុលាការបានទេ ដែលប្រហែលជាអាចធ្វើឲ្យ អៀង ធីរិទ្ធ មានការលំបាក ក្នុងការចូលរួមក្នុងដំណើរការសវនាការឲ្យត្រឹមត្រូវតាមបទដ្ឋានអន្តរជាតិដូចដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងករណី ស្រូហ្គា។

៣) ការពន្យល់ប្រាប់មេធាវីរបស់ខ្លួនពីអង្គហេតុ និងភ័ស្តុតាងដែលអាចមាន

អ្នកជំនាញរកឃើញថា តាមស្ថានភាពទូទៅ អៀង ធីរិទ្ធ អាចមានលទ្ធភាពធ្វើការសហការជាមួយមេធាវីរបស់ខ្លួនបាន ដែល អៀង ធីរិទ្ធ មានជំនឿថា មេធាវីទាំងនោះកំពុងជួយខ្លួន។ ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ អ្នកជំនាញបានផ្តល់យោបល់បន្ថែម ទៀតថា អៀង ធីរិទ្ធ អាចមានការលំបាកក្នុងការចងចាំ និងទំនាក់ទំនងដែលជាឧបសគ្គសម្រាប់ខ្លួនគាត់ក្នុងការចូលរួមដោយសកម្មនៅក្នុងដំណើរការការងារក្តីរបស់ក្រុមរបស់ខ្លួន។

៤) ការផ្តល់សក្ខីកម្ម

អ្នកជំនាញបានផ្តល់យោបល់ថា អៀង ធីរិទ្ធ អាចយល់ និងឆ្លើយសំណួរជាទូទៅបានភាគច្រើន។ ប៉ុន្តែ អ្នកជំនាញក៏បានកត់សម្គាល់ឃើញថា នេះមិនមានន័យថា ចម្លើយដែល អៀង ធីរិទ្ធ ផ្តល់ឲ្យគឺត្រឹមត្រូវនឹងចំណុចនោះទេ។ អៀង ធីរិទ្ធ មើលទៅប្រហែលជាអាចនឹងតាមដានដំណើរការនៃការសាកសួរបាន ប៉ុន្តែ មើលទៅមិនទំនងថា អៀង ធីរិទ្ធ អាចនឹងផ្តល់ចម្លើយទៅនឹងសំណួរដែលនឹងសួរមកលើគាត់ ដែលអាចមានតម្លៃជាភ័ស្តុតាងឬក៏អត់នោះទេ។

៥) ការយល់ដឹងពីផលវិបាកនិងលទ្ធផលនៃកិច្ចដំណើរ ការនីតិវិធី

អៀង ធីរិទ្ធ អាចនឹងធ្វើការយល់ដឹងបានពីផលលំបាក និងលទ្ធផលនៃការយកឃើញថា “ឆ្កួត” ឧទាហរណ៍ដូចជា (ភាព ល្ងីល្ងើ) នៅពេលដែលបង្ហាញអត្ថបទមួយដែលបញ្ជាក់ថា គាត់មានជំងឺ Dementia។ ប៉ុន្តែ អៀង ធីរិទ្ធ បដិសេធមិនព្រមឆ្លើយតបឬ ពិភាក្សាអំពីទោសនិងលទ្ធភាពនៃការជាប់ពន្ធនាគារក្នុងរយៈពេលណាមួយ។ អ្នកជំនាញក៏មិនអាចធ្វើការសន្និដ្ឋានច្បាស់លាស់ទេថា ការបដិសេធរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ គឺដោយសារតែកង្វះខាតនៃ ការយល់ដឹងឬមកពីភាពច្របូកច្របល់នៃការភ័ន្តភាំង និងកំហឹងចំពោះអ្វីដែលបានចោទប្រកាន់មកលើខ្លួនគាត់។

ការសន្និដ្ឋានរបស់អ្នកជំនាញដែលមានលក្ខណៈ«តុល្យភាពត្រឹមត្រូវ» ៖ អៀង ធីរិទ្ធ មិនមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់នឹងចូលរួមក្នុងដំណើរការសវនាការ

អ្នកជំនាញបានទាញសេចក្ដីសន្និដ្ឋានថា សេចក្ដីសម្រេច ចិត្តរបស់តុលាការទាក់ទងនឹងសម្បទារបស់ អៀង ធីរិទ្ធ និង«មានតុល្យភាពត្រឹមត្រូវ»តែអ្នកជំនាញនោះក៏បានបញ្ជាក់ដែរថា ដោយឈរលើ«តុល្យភាពនៃភាពអាចធ្វើទៅបាន» ។ យោបល់ជាឯកច្ឆន្ទរបស់អ្នកជំនាញគឺថា អៀង ធីរិទ្ធ មានកង្វះខាតសមត្ថភាពផ្លូវចិត្តគ្រប់គ្រាន់ល្មម ក្នុងការតាមដានកិច្ចដំណើរការនៅក្នុងចំណុចនេះនាពេលអនាគត ។ អ្នកជំនាញក៏បានធ្វើការសន្និដ្ឋានបន្ថែមទៀតដែរថា ជម្រើសនៃការថែទាំដែលអាចមាន «មិនទំនងជា»ធ្វើឲ្យ អៀង ធីរិទ្ធ មានសម្បទានាពេលណាមួយនាថ្ងៃអនាគតទេ ។

ក្រោយមក ចៅក្រម ខាត់ វ៉ាយត៍ បានសួរសំណួរទាក់ទងទៅនឹងសេណារីយ៉ូរនាថ្ងៃអនាគតដែលអាចកើតមាន ។ ទាក់ទងនឹងសំណួរនេះ អ្នកជំនាញបានផ្ដល់មតិថា លក្ខខណ្ឌរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ អាចទំនងជាមានការរំខានដល់សវនាការសំណុំរឿង០០២ ដែលគួរតែអាចរកឃើញថាមានកាយសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ ព្រោះសមត្ថភាពនៃការយល់ដឹងប្រែប្រួល ហើយ អៀង ធីរិទ្ធ អាចនឹងត្រូវការជំនួយយូរអង្វែងពីមេធាវីការពារក្ដីរបស់ខ្លួន ។

អ្នកជំនាញបានផ្ដល់គំនិតបន្ថែមទៀតថា ជារឿងមានប្រយោជន៍ក្នុងការពិនិត្យមើលការយល់ប្រហែលជារៀងរាល់បីខែម្ដង ដើម្បីវាយតម្លៃអំពីកម្រិតនៃការផ្លាស់ប្ដូរចំពោះលក្ខខណ្ឌរបស់ខ្លួន ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យមានការពន្យឺតដល់ដំណើរការសវនាការករណី០០២ ។

បន្ទាប់ពីចៅក្រម ខាត់ វ៉ាយត៍ បញ្ចប់ការសួរនាំទូទៅទៅ កាន់អ្នកជំនាញចៅក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះផ្សេងទៀតត្រូវបានផ្ដល់ឱកាសដើម្បីសួរសំណួរបន្ថែមទៅកាន់អ្នកជំនាញ ។

អ្នកជំនាញត្រូវបានសួរនាំអំពីកម្រិតនៃស្ថានភាពធ្លាក់ចុះរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ តាំងពីឆ្នាំ២០០៩មក ហើយអ្នកជំនាញ ក៏បានឆ្លើយថា អាចមាន«ការរីកចម្រើនខ្លះ» ប៉ុន្តែគ្មានវិធីណាមួយ ដែលអាចដឹងពីការពិតនៃជំហានដែលបុគ្គលម្នាក់ៗនិងធ្លាក់ចុះបានទេ ពេលដែលបុគ្គលនោះត្រូវបានយកឃើញថាមានជំងឺវង្វេងវង្វាន់ ។ អ្នកជំនាញក៏បានបញ្ជាក់ផងដែរថា មាន«ភ័ស្តុតាងនៃការធ្លាក់ចុះ» នៅក្នុងស្ថានភាពរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ ។ អ្នកជំនាញក៏បានបញ្ជាក់ឡើងវិញថា ជំងឺបាត់បង់ស្មារតីនិងបង្កឲ្យមានការធ្លាក់ចុះទូទៅដែលសម្គាល់ដោយស្ថានភាពជំងឺមនុស្សចាស់ចេះតែកើនឡើង ហើយអ្នកជំនាញបានកត់សម្គាល់ឃើញថា ខ្លួនបានធ្វើការសាកល្បងនៃការដែលអាចត្រឡប់បាន និងលទ្ធភាពផ្សេងទៀត នៃបុព្វហេតុផ្សេងទៀតនៃជំងឺមនុស្សចាស់ ហើយអ្នកជំនាញមិនបានរកឃើញភ័ស្តុតាងដូចេះនៃបុព្វហេតុដែលអាចកើតមានឡើងទេ ។

អ្នកជំនាញត្រូវបានសួរឲ្យផ្តល់យោបល់អំពីរោគសញ្ញានៃសកម្មភាពឆ្កួតវង្វេង របស់ អៀង ធីរិទ្ធ ។ អ្នកជំនាញបានបញ្ជាក់ថា ខ្លួនមិនបានរកឃើញភស្តុតាងនៃភាពភាន់ភាំង ហើយអ្នកជំនាញក៏បានបកស្រាយដែរថា យោបល់ដែលផ្តល់ឡើងដោយ អៀង ធីរិទ្ធ ដែលបានបកស្រាយថាអាចមានជំងឺឆ្កួតអាចនឹងបកស្រាយបានថាមានការឆ្លើយតបជាធម្មតា ឧទាហរណ៍ ៖ ការហៅជនដែលជាប់ចោទដូចគ្នាថាជា«ជនក្បត់» ។

ថ្ងៃទីមួយនៃសវនាការបានបញ្ចប់ដោយករណីប្រឆាំងនឹង អៀង ធីរិទ្ធ មានការសង្ស័យស្រពេចស្រពិលនៅឡើយ ។

ថ្ងៃទីពីរនៃដំណើរការសវនាការបានចាប់ផ្តើមដោយអវត្តមានរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង ធីរិទ្ធ ។ ក្រុមការពារក្តីរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ បានបញ្ជាក់ថា អៀង ធីរិទ្ធ មិនអាចនឹងបង្ហាញខ្លួននៅក្នុងបន្ទប់សវនាការបានទេដោយសារបញ្ហាសុខភាពរបស់គាត់ ។ តែក្រុមការពារក្តីនោះបានបញ្ជាក់ផងដែរថា ខ្លួនមានសិទ្ធិ និងតំណាងឲ្យជនជាប់ចោទនៅក្នុងបន្ទប់សវនាការនេះ ។ អង្គជំនុំជម្រះ បានកត់សម្គាល់ពីសិទ្ធិរបស់មេធាវីការពារក្តី ហើយបានផ្តល់សិទ្ធិ នេះទៅក្រុមការពារក្តីដើម្បីចោទសួរ ។

អំឡុងពេលនៃការចោទសួរដោយក្រុមការពារក្តី អ្នកជំនាញបានបញ្ជាក់ថា សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្លួនមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាទៅនិងសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់សាស្ត្រាចារ្យ ខាំប៉ែល ដែរ ។ អ្នកជំនាញក៏បានពន្យល់ថា ក្រោយពីតាមធ្វើតាមដំបូន្មាន របស់អ្នកជំនាញ ខាំប៉ែល ដោយកាត់បន្ថយចំនួនថ្នាំពេទ្យដែល អៀង ធីរិទ្ធ ត្រូវប្រើប្រាស់មិនឃើញមានការផ្លាស់ប្តូរអ្វីមួយ ចំពោះតួនាទីការយល់ដឹងរបស់គាត់ទេ ។

អ្នកជំនាញក៏បានធ្វើការសង្កេតឃើញដែរថា តួនាទីការយល់ដឹងរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ មាន«ការធ្លាក់ចុះមធ្យមតាំងពីការធ្វើពិសោធន៍ជំងឺតាំងពីតំណាក់កាលដំបូងមក» ។

អ្នកជំនាញបានបញ្ជាក់ឲ្យច្បាស់ថា ទោះបីជាខ្លួនមានជំនឿថា អៀង ធីរិទ្ធ អាចមានលទ្ធភាពល្មមក្នុងការបំពេញតម្រូវការនៃផ្នែកខ្លះរបស់ ស្រូហ្កា ក៏ដោយ ក៏ខ្លួននៅមានគំនិតថា អៀង ធីរិទ្ធ មិនអាចមានលទ្ធភាពយល់ដឹង និងតាមដំណើរការក្តីប្រឆាំង មកលើខ្លួននៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាបានទេ ដោយសារតែការចុះខ្សោយខាងការចងចាំរបស់ខ្លួន ។

ការចោទសួរក៏បានផ្តល់ជាពន្លឺដល់អាកប្បកិរិយាចម្លែកខ្លះៗរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ ដែលអាការនេះបានបង្ហាញឲ្យឃើញកាលពីពេលថ្មីៗនេះ ។ អំឡុងពេលនៃការធ្វើសម្ភាសន៍ អៀង ធីរិទ្ធ បានគិតថាវេជ្ជបណ្ឌិត គឺជាសមាជិកគ្រួសាររបស់ខ្លួន ហើយ អៀង ធីរិទ្ធ បានច្រឡំនិងផ្តល់មតិដែលមានលក្ខណៈចម្លែកៗអំឡុងពេលនៃការធ្វើការវាយតម្លៃ ។

ក្រោយពីក្រុមការពារក្ដីធ្វើការសរុបសំណួររបស់ខ្លួន ព្រះរាជអាជ្ញាមានឱកាសនិងចោទជាសំណួរទៅកាន់អ្នកជំនាញ។ ដូចគ្នាទៅនិងសាស្ត្រាចារ្យ ខាំប៊ែល ដែរ ព្រះរាជអាជ្ញាបានរកមើលថាតើមានកត្តាអ្វីផ្សេងទៀត ជាជាងរោគសញ្ញានៃជំងឺវង្វេងវង្វាន់ដែលធ្វើឲ្យ អៀង ធីរិទ្ធ មានជំងឺវង្វេងវង្វាន់។ ព្រះរាជ អាជ្ញាបានចោទសួរថាតើជំងឺ “Dementia” អាចធ្វើការព្យាបាលដែរឬយ៉ាងណា។ អ្នកជំនាញបានធ្វើការពន្យល់ថា នៅក្នុងភាសាខ្មែរ មិនមានពាក្យណាមួយច្បាស់លាស់សំរាប់ពាក្យ “Dementia” ទេ ហើយក៏គ្មានពាក្យខ្មែរសម្រាប់ពាក្យ “Insane” ហើយត្រូវប្រើពាក្យ“បញ្ហាផ្លូវចិត្ត”ជំនួសវិញ។ ពាក្យសាមញ្ញដែលមិនមាន ពាក្យច្បាស់លាស់សម្រាប់ភាសាខ្មែរមួយនេះអាចបង្កឲ្យមានការ ភ័ន្តច្រឡំព្រោះនៅក្នុងវិស័យសុខាភិបាល Dementia គឺមានន័យទូលំទូលាយដែលអាចជារោគសញ្ញានៃបុព្វហេតុផ្សេងៗទៀតជាច្រើន។ លក្ខខណ្ឌខ្លះនៃជំងឺនេះអាចព្យាបាលបាន ប៉ុន្តែគ្មានភ័ស្តុតាងដែលជាកត្តាណាមួយទាក់ទងទៅនឹង Dementia ជាជាងរោគសញ្ញាវង្វេងវង្វាន់នោះទេ។ ការភ័ន្តច្រឡំទាក់ទងទៅនឹងបច្ចេកវិទ្យានៃពាក្យអាចបន្ថែមការមន្ទិលសង្ស័យពីសំណាក់អ្នកសង្កេតការកម្ពុជាទាក់ទងទៅនឹង អៀង សារី ថាតើជនជាប់ចោទរូបនេះពិតជាមិនអាចចូលរួមដំណើរសវនាការបានឬយ៉ាងណា។ អ្នកជំនាញបានផ្តល់យោបល់បន្ថែមទៀតថា មានមធ្យោបាយជាច្រើនប្រសើរជាងនេះ ដែលអាចយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីធ្វើឲ្យស្ថានភាពសតិបញ្ញានិងការចងចាំរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ កាន់តែប្រសើរឡើង តែជំហានទាំងនេះ គឺមានលក្ខណៈឆ្ងាយជាងការព្យាបាលទៅទៀត។ នេះក៏ព្រោះតែបុព្វដែលបណ្ដាលឲ្យមានជំងឺវង្វេងវង្វាន់គឺនៅតែមិនដឹងនៅឡើយ ហើយជំងឺនេះបង្កឲ្យមានការខូចខាតធ្វើឲ្យសសៃរឈាមខួរក្បាលស្លាប់ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យមានបញ្ហាខាងការចងចាំ។

បន្ទាប់ពីព្រះរាជអាជ្ញាសួរចប់ ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានសួរជាច្រើនសំណួរភាគច្រើនផ្តោតទៅលើការប្រែប្រួលនៃការយល់ដឹងរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ និងកម្រិតណាដែល អៀង ធីរិទ្ធ អាចធ្វើការទំនាក់ទំនងជាមួយមេធាវីរបស់ខ្លួនបាន។

សំណួរបន្ទាប់មកទៀត ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនីមួយៗបានបង្ហាញនូវជំហររបស់ខ្លួនចំពោះអង្គជំនុំជម្រះទាក់ទងនឹងសម្បទាទូទៅរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ ក្រោយមកអង្គជំនុំជម្រះបានសួរសំណួរចំនួនប្រាំទៅកាន់អ្នកជំនាញ។ ក្រុមអ្នកការពារក្ដីរបស់ អៀង សារី និង នួន ជា បានបង្ហាញនូវការមន្ទិលសង្ស័យយ៉ាងខ្លាំងថា អៀង ធីរិទ្ធ អាចនឹងមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចូលរួមក្នុងដំណើរសវនាការហើយអាចនឹងគាំទ្រឲ្យ អៀង ធីរិទ្ធ ចេញពីករណី០០២ឬយ៉ាងណា ដោយបានបញ្ឈាក់ពីសិទ្ធិរបស់កូនក្តីក្នុងការឲ្យសាលាក្តីចាប់ផ្តើមឲ្យបានលឿន។ មេធាវីរបស់ នួន ជា បានស្នើថា ករណី អៀង ធីរិទ្ធ

គួរតែយកចេញពីករណី០០២ ដូច្នេះ សវនាការអាចធ្វើដំណើរទៅមុខយឺតៗ ដើម្បីឲ្យការដាក់កំណត់ការប្រើប្រាស់ថ្នាំរបស់ នួន ជា ។

ចំពោះគោលជំហររបស់ អៀង សារី សហមេធាវីនាំមុខ ដាអាណា អេលីស បានធ្វើការសង្ខេប ដោយអះអាងថា ភ័ស្តុតាងគឺ «ច្បាស់» ហើយបញ្ជាក់ថា អៀង ធីរិទ្ធ គឺមិនមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចូលរួមក្នុងដំណើរសវនាការទេ ។

ការសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាគឺមានលក្ខណៈភ្ញាក់ផ្អើលបន្តិច ។ ជួសមកវិញ ព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើការអះអាងថា ភ័ស្តុតាងផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្របានផ្តល់ឲ្យ អៀង ធីរិទ្ធ គួរតែនាំយកទៅកាន់សវនាការឬទេ តែថាតើមានឱកាសណាមួយដែលលក្ខខណ្ឌសុខភាពរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ អាចប្រសើរឡើងវិញដែរឬទេ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើការអះអាងថា ថ្មីៗនេះ «យើងមិនដឹងថាជំងឺនេះបានរីកចម្រើនប៉ុនណានោះទេ» ហើយអះអាងទៀតថា «មើលទៅ» សមត្ថភាពយល់ដឹងនាពេលបច្ចុប្បន្នរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ «អាចនិងដោះស្រាយបាន» ។

ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានអះអាងថា អៀង ធីរិទ្ធ គួរតែត្រូវបានយកឃើញថាមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចូលរួមក្នុងដំណើរការសវនាការ ដោយពឹងផ្អែកសំខាន់ទៅលើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ខ្លះៗដែល អៀង ធីរិទ្ធ បានធ្វើទៅកាន់អ្នកជំនាញអំឡុងពេលនៃការវាយតម្លៃរបស់ជនជាប់ចោទរូបនេះ ។ មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានអះអាងថា អៀង ធីរិទ្ធ បានបញ្ជាក់អំពីការយល់ដឹងនៃបទចោទដែលជនជាប់ចោទរូបនេះកំពុងរងការចោទប្រកាន់ យល់ដឹងអំពីការវាយតម្លៃថ្មីៗអំពីកាយសម្បទាដែលកំពុងដំណើរការ ហើយនឹងថា អៀង ធីរិទ្ធ អាចទាក់ទងជាមួយមេធាវីរបស់ខ្លួនមានប្រសិទ្ធភាពឬយ៉ាងណា?

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ទោះបីជាភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងព្រះរាជអាជ្ញា ធ្វើការតវ៉ាយឺតយ៉ាវ និងហាក់បីដូចជាព្យាយាមបញ្ឈប់ក៏ដោយ ក៏ចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះហាក់បីដូចជាយល់ដឹងច្រើនថាទាក់ទងទៅ នឹងការរកឃើញនៃករណី អៀង ធីរិទ្ធ ថាមិនមានកាយសម្បទា គ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចូលរួមក្នុងដំណើរការសវនាការទេ ។ សំណួរជាច្រើនផ្តោតទៅលើការបញ្ជាក់អំពីគុណវិបត្តិក្នុងការអនុវត្តចំពោះការដែលរក្សាទុក អៀង ធីរិទ្ធ ជាផ្នែកមួយនៃករណី០០២ ហើយការអះអាងផ្សេងទៀតគឺទាក់ទៅនឹងថា តើ អៀង ធីរិទ្ធ អាចនឹងចូលរួមក្នុងដំណើរការបានដែរឬទេ ។ សាលាក្តីខ្មែរក្រហមមានអង្គជំនុំជម្រះតែមួយគត់ ហើយប្រសិនបើតុលាការមានការយកចិត្តទុកដាក់ដោយដំណើរការឲ្យបានលឿន សវនាការដែលអាច

ទៅរួចរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ នឹងមិនអាចកើតឡើងបានទេ រហូតដល់មានការបិទសវនាការ០០២ ។ រហូតមកដល់ពេលនោះ ម្នាក់ៗអាចធ្វើការស្មានថា រាល់ការសង្ស័យចំពោះសម្បទារបស់ អៀង ធីរិទ្ធ អាចនឹងជ្រះស្រឡះដោយរោគសញ្ញានៃជំងឺវង្វេងវង្វាន់កាន់តែច្រើនឡើងៗ ហើយ អៀង ធីរិទ្ធ នឹងមិនមានសម្បទាក្នុងការចូលរួមក្នុងដំណើរការសវនាការបានទេ ។ ហេតុដូច្នេះ តាមស្ថានភាពនេះ អង្គសវនាការអាចនឹងដក អៀង ធីរិទ្ធ ចេញពីករណី០០២ ដើម្បីធ្វើឲ្យដំណើរការនេះកាន់តែលឿនឡើង ដើម្បីឲ្យដំណើរការសវនាការអាចនឹងធ្វើការក្នុងគម្រោងដែលនឹងចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី២១ ខែវិច្ឆិកា ខាងមុខនេះ ទោះបីជាអង្គជំនុំ ជម្រះមិនអាចឈានដល់សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងសម្បទារបស់ អៀង ធីរិទ្ធ និងដំណោះស្រាយទៅនឹងការឃុំឃាំងរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ ។ ចម្លើយទៅនឹងសំណួរយ៉ាងវែងគួរតែអាចផ្តល់ដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ព្រោះតែសាលាក្តីខ្មែរក្រហមនេះត្រូវតែដោះស្រាយបញ្ហាឲ្យបានលឿនបំផុតមុននឹងបើកការជជែកវែកញែកចំពោះករណី០០២ ។

-ចប់-